

4

Vragenuur: Vragen Koerhuis

Vragen van het lid Koerhuis aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over **het bericht "Ketheltunnel dicht tijdens ochtendspits vanwege ziekmeldingen, inmiddels weer open"**.

De voorzitter:

Ik heet de minister van Infrastructuur en Waterstaat van harte welkom. Ik nodig de heer Koerhuis van de VVD uit om aan de minister zijn vraag te stellen over het bericht "Ketheltunnel dicht tijdens ochtendspits vanwege ziekmeldingen, inmiddels weer open". We moeten het wat sneller doen gezien de tijd, maar volgens mij zijn er al heel veel vragen geweest. Dus ik geef snel het woord aan de heer Koerhuis.

De heer Koerhuis (VVD):

Voorzitter. Je kon er moeilijk omheen, gisterochtend. De Ketheltunnel, van en naar de Rotterdamse ring, oftewel de Rotterdamse ruit, was tijdens de maandagochtendspits helemaal dicht vanwege twee zieke toezichthouders bij Rijkswaterstaat. Het gevolg: de Rotterdamse ring liep helemaal vast. Over deze belangrijke verkeersdraaischijf van Nederland rijden tienduizenden auto's en vrachtauto's per dag. Er waren lange files. Automobilisten konden niet naar hun werk gaan en de transportsector in Rotterdam kwam stil te staan. Als uitleg gaf Rijkswaterstaat aan dat er sprake is van pech. Dat kan toch niet waar zijn, voorzitter? Ik heb alle begrip voor het feit dat toezichthouders onverhoopt ziek kunnen zijn, maar het kan toch niet waar zijn dat onze tunnels zo kwetsbaar zijn dat ze worden afgesloten als twee toezichthouders bij Rijkswaterstaat zich ziekmelden? Dit is slecht personeelsmanagement en dit soort afsluitingen kunnen en mogen niet gebeuren.

Ik heb hierbij een aantal vragen. Klopt het dat toezichthouders worden opgeleid voor slechts één tunnel? Is hier iets aan te doen, zodat toezichthouders kunnen worden ingezet voor meerdere tunnels? Dan hoeft de tunnel niet te worden afgesloten als een toezichthouder en de back-up zich ziekmelden. Lopen andere tunnels ook het risico te worden afgesloten? Hoe gaat dit bij bruggen en sluisen? Ik heb de minister al zien reageren in het nieuws. Hij gaat in gesprek met Rijkswaterstaat. Wat wordt daarbij de inzet van de minister?

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Koerhuis. Ik geef het woord aan de minister.

Minister Harbers:

Voorzitter. Dank aan de heer Koerhuis voor de vragen. Ook ik schrok gisterochtend na het wakker worden van het nieuws dat de Ketheltunnel dicht was. Ik geef even kort een paar feiten en dan kom ik op de vragen. De Ketheltunnel wordt dag en nacht vanuit de verkeerscentrale in Rhooon bediend en bewaakt door een tunneloperator, zodat de

automobilisten veilig gebruik kunnen maken van de tunnel. Zondagavond laat, omstreeks 11.30 uur, meldde de wegverkeersleider van de ochtenddienst zich ziek. Zijn vervanger meldde zich maandagochtend vroeg rond 5 uur ziek. Zondagavond laat was dus nog niet een moment waarop iedereen in paniek schoot, want er was al een vervanger, maar die bleek de volgende ochtend ook ziek.

Dat is precies de situatie: er is normaal gesproken altijd vervanging en een vervanging van de vervangers beschikbaar. Daar zijn verschillende vervangings- en opschalingsdraaiboeken voor bij Rijkswaterstaat, die ook in de afgelopen twee jaar, bijvoorbeeld tijdens de covidbeperkingen, veelvuldig en doelmatig zijn toegepast en in die periode nooit tot dit probleem hebben geleid.

We zien dat er hier in de opschaling en/of onderlinge communicatie iets is misgegaan, aldus de eerste analyse. Daardoor was er maandagochtend in de verkeerscentrale tijdelijk, gedurende ongeveer twee uur, geen capaciteit voor toezicht op de Ketheltunnel. Dat zoeken we vanzelfsprekend goed uit. Door die ongelukkige samenloop van omstandigheden of eigenlijk die opeenstapeling van situaties die je op zichzelf niet vaak hebt, maar die dus blijkbaar wel kunnen voorkomen, is die tunnel twee uur gesloten geweest totdat er vervanging aanwezig was. Ik benadruk dat hier geen sprake is van een structureel personeelstekort. Integendeel, er zijn voldoende medewerkers om normaliter alle roosters te vullen. Ook daarom ga ik ervan uit dat dit een eenmalige gebeurtenis is. De ontstane situatie wordt op mijn verzoek ook nog intern door Rijkswaterstaat geëvalueerd, want we moeten daar wel de leerervaring en les uit trekken dat we opschalings- en vervangingsdraaiboeken niet voor niets hebben en dat die te allen tijde goed nagevolgd moeten worden.

De heer Koerhuis vraagt of toezichthouders slechts voor één tunnel zijn opgeleid. Nee, een toezichthouder kan voor meerdere tunnels zijn opgeleid, maar hij heeft per tunnel wel een specifieke opleiding of certificering. Sommigen hebben die voor één tunnel, maar een flink aantal heeft een certificering voor meerdere tunnels. Zij kunnen dus op meerdere objecten worden ingezet, maar dat bleek gisterochtend niet de oplossing. Als je al op die verkeersleidingscentrale zit om bijvoorbeeld de Benelux-tunnel te bedienen, dan mag je vanwege de veiligheid niet te veel taken tegelijk hebben. Deze mensen kunnen niet tegelijkertijd én de Benelux-tunnel én de Ketheltunnel bedienen, ook al zouden ze daarvoor wel bevoegd zijn.

De gebruiksvergunning van de tunnel schrijft overigens voor dat er te allen tijde iemand achter dat scherm zit en die tunnel in de gaten houdt. Anders mag de tunnel niet open.

Doet het risico zich ook elders voor, bijvoorbeeld bij bruggen en sluisen? Ik gaf zojuist aan dat we op zichzelf genoeg medewerkers hebben voor alle tunnels. De les is hier dat de vervangingsdraaiboeken strikt nageleefd moeten worden. Bij bruggen en sluisen is het ongeveer hetzelfde. Ook daar worden medewerkers per object opgeleid en hanteren we dezelfde draaiboeken. In theorie is er daar dus ook een risico, maar zeker na de les van gisteren hopen we dit in de toekomst zeker te voorkomen.

Voorzitter, dit waren mijn antwoorden.

De heer **Koerhuis** (VVD):

Dank aan de minister voor de beantwoording. Het is heel goed dat Rijkswaterstaat gaat evalueren wat er is misgegaan in de opschaling, opdat het niet weer mis zal gaan. Wanneer is die evaluatie klaar? Kan de minister dan een brief naar de Kamer sturen? Ik neem aan dat dit enige tijd gaat duren. Wat gaat Rijkswaterstaat op korte termijn doen om te voorkomen dat dit de komende weken nog een keer gebeurt? Op lange termijn moeten we afwachten wat er uit die evaluatie komt.

Ik hoor dat het eigenlijk hetzelfde gaat bij bruggen en sluisen. Ik vraag mij af of de minister een overzicht naar de Kamer kan sturen hoe dit per tunnel, brug en sluis geregeld is. Hoeveel toezichhouders hebben wij eigenlijk per tunnel, brug en sluis?

Minister Harbers:

Voorzitter. Wat het eerste betreft hoop ik dat de evaluatie geen maanden hoeft te duren. Het eerste beeld is dat het vrij overzichtelijk is wat hier mis is gegaan. Daarmee bagatelliseer ik het niet, want het is vervelend genoeg voor iedereen die daardoor gisterochtend extra vertraging opliep. Ik hoop dat beeld zo snel mogelijk te hebben. Laat ik met u afspreken dat ik in ieder geval voor de zomer de bevindingen van de evaluatie naar de Kamer zend.

Wat de gevraagde toezegging betreft zal met name het bruggen- en sluisgedeelte wat meer uitzoekerij zijn. Daar hebben we gewoon heel veel objecten van. Ik kan het beeld rond hoe het met de tunnels geregeld is, meenemen bij de eerste evaluatie. Nogmaals, hier is geen sprake van een personeelstekort. Dat is een beeld dat we dezer dagen veel zien in Nederland, maar we hebben medewerkers genoeg. Wat doen we op korte termijn? Nou, de schrik zit er goed in, ook bij Rijkswaterstaat zelf. In de draaiboeken die we voor dit soort situaties hebben, zullen we niet verzaken. We zullen het te allen tijde goed naleven.

De heer **Koerhuis** (VVD):

Ik ben in ieder geval blij met de toezegging van de minister dat die evaluatie van Rijkswaterstaat voor de zomer klaar is en dat de Kamer die voor de zomer krijgt. Ook blijkt dat er een overzicht van de situatie per tunnel voor de zomer naar de Kamer kan gaan.

Dan misschien nog een laatste dringende oproep om het gesprek met Rijkswaterstaat op korte termijn, vóór die evaluatie, te voeren. Het gaat erom dat we dit als Kamer niet nog een keer willen zien.

Minister Harbers:

Zeker. Die gesprekken lopen al, zeker na gisteren. Zoals gezegd, zit daar de schrik erin. Overigens geldt ook bij bruggen en sluisen dat we daar op dit moment niet tegen personeelstekorten aanlopen.

Mevrouw **Van Ginneken** (D66):

Dank aan collega Koerhuis voor het stellen van deze relevante vraag. Ik ben blij om van de minister te horen dat in deze casus personeelsgebrek niet de oorzaak was. Maar we zien wel dat in de hele mobiliteitssector personeelste-

korten een rol spelen en ook leiden tot uitval van beschikbaarheid. Treinen worden korter en treinen worden soms ook geschrapt. Ik zou om die reden het verzoek van de heer Koerhuis willen verbreden, want ik denk dat we twee dingen moeten doen. We moeten meer inzetten op het snel invullen van alle vacatures die er zijn in de sector. Tegelijkertijd moeten we bekijken wat we kunnen doen om de impact van eventuele niet-beschikbaarheid te beperken. Dus mijn verzoek aan de minister is: kan de inventarisatie uitgebreid worden met spoorsectoren en regionaal ov? Wat zijn daar de personele kwetsbaarheden en wat wordt er gedaan om die op te vangen? Ten tweede: kan de minister de maatregelen versnellen op het gebied van thuiswerken en het vermijden en spreiden van de vraag naar mobiliteit?

De voorzitter:

Ik hoor twee vragen.

Minister Harbers:

Kijk, in de breedte lopen we in de samenleving tegen personeelstekorten aan. Dat zien we ook elders bij het gebruik van infrastructuur en bij mobiliteitsbeleid. Ik puzzel nog even in mijn hoofd wat we op korte termijn kunnen leveren en op langere termijn. Mevrouw Van Ginneken weet ook dat datgene wat op dit moment in het ov speelt een bevoegdheid van de staatssecretaris is. Ik zal dus even kijken wat we op hoofdlijnen daarover voor de zomer aan de Kamer kunnen teruggeven.

Ook op het gebied van thuiswerken nemen we al de nodige maatregelen. Eerlijk gezegd weet ik niet precies wanneer we met informatie daarover naar de Kamer komen, ook omdat de staatssecretaris daarin de lead heeft. Maar we hebben het daar eerder in debatten ook al over gehad. Vanzelfsprekend kijken we ook naar dat soort dingen. Dat neemt niet weg dat het natuurlijk in iedere ochtendspits kan misgaan, ook door tal van andere oorzaken zoals ongelukken of allerlei andere narigheid.

Het is dus nooit te voorkomen, ook los van personeelstekorten, dat er opstoppingen of vertragingen ontstaan. Vanzelfsprekend kijken wij ook wat ons te doen staat om in deze wereld van een krappe arbeidsmarkt ervoor te zorgen dat vitale functies het liefst altijd, en anders zo veel mogelijk, overeind blijven.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het mondelinge vragenuur. Ik dank de minister voor zijn beantwoording en zijn aanwezigheid hier.

De vergadering wordt van 15.23 uur tot 15.29 uur geschorst.